

Wycieczka nr 217

Z Dreptusiem szlakiem zamków krzyżackich

Grudziądz

Zamek krzyżacki w Grudziądzu powstał na wysokim wyniesieniu położonym około 60 m ponad poziomem lustra Wisły, na wschodnim brzegu rzeki. Jego budowę rozpoczęto około roku 1260. Zamek składał się z położonego od strony miasta, na niższym tarasie, przedzamcza i leżącego nad nim zamku właściwego, na rzucie nieregularnego czworoboku o wymiarach 50 na 50 m. Skrzydło zachodnie, to od strony rzeki, pełniło funkcje mieszkalne, a wschodnie – gospodarcze. W północno-zachodnim narożniku znajdowała się cylindryczna wieża obronna zwana „Klimkiem”. Wieża miała 30 m wysokości, a wejście do niej prowadziło z murów, w połowie wysokości, przez zwodzoną kładkę. Załogę zamku tworzyło zazwyczaj od kilkunastu do około 20 pełnoprawnych braci zakonnych. Na czele załogi stał komtur, który zarządzał zamkiem, podległymi dobrami oraz lokalnym wojskiem. Pomagali mu urzędnicy, tacy jak odpowiedzialny za zapasy piwniczy, władarz czy kapelan kaplicy zamkowej. Codzienne funkcjonowanie warowni zapewniało od kilkudziesięciu do nawet ponad stu ludzi. Byli to pachołkowie, rzemieślnicy, kucharze, piekarze, stajenni oraz strażnicy bramni i muru obwodowego. W momentach zagrożenia wojennego stałą załogę rycerską wzmacniano kusznikami, żołnierzami zaciężnymi oraz lokalną ludnością powoływaną do obrony murów miejskich i przedzamcza.

Do przejścia: 1,8 km
Do odwiedzenia: 25 PK

Na mapie, na czerwono, zaznaczono punkty kontrolne (PK). Do każdego z nich zadano pytanie lub wykonano zdjęcie.

Odpowiedzi na pytania i dopasowane do PK zdjęcia, jako potwierdzenie przebycia trasy, należy dostarczyć do organizatora.

Legenda

- ⌒ pomnik, głaz, obelisk
- ⌒ kapliczka, figura religijna
- ⌒ krzyż
- × inny obiekt

Opracowanie trasy i kreślenie mapy: Dariusz Mazurek
Aktualność: lipiec 2026 r., wersja 1.0

Z Dreptusiem szlakiem zamków krzyżackich/Grudziądz

PK 1	Wielorodzinna kamienica czynszowa z początku XX w.	<i>dopasuj zdjęcie</i>
PK 2	Zabytkowa kamienica z 1885 r. będąca typowym przykładem architektury mieszkalnej końca XIX w.	<i>dopasuj zdjęcie</i>
PK 3	Neogotycki kościół ewangelicko-augsburski św. Jana z 1916 r. Nieorientowany, jednonawowy, typu salowego. Elementem rozpoznawczym kościoła jest monumentalny, schodkowy szczyt ze smukłymi blendami od strony ulicy.	<i>dopasuj zdjęcie</i>
PK 4	Kościół Św. Ducha z XIV w., będący najstarszym zachowanym obiektem sakralnym w mieście. Pierwotnie pełnił funkcję przytułku oraz kaplicy szpitalnej, a od 1624 r. kościoła klasztornego sprowadzonych do Grudziądza ss. benedyktynek.	<i>dopasuj zdjęcie</i>
PK 5	Wzniesiony wraz z budynkami klasztorными ok. 1730 r. tzw. Pałac Opatok. Pełnił on rolę furty klasztornej oraz rezydencji ksieni. Jego elewację zdobią rzeźby świętych zakonników i zakonnic benedyktyńskich. <i>Ilu z tych świętych to kobiety?</i>	
PK 6	Park Miast – instalacja złożona z oryginalnych tabliczek drogowych z nazwą „ulica Grudziądzka” pochodzących z kilkudziesięciu miast z całej Polski oraz Europy. <i>W jakich miastach, których nazwy zaczynają się na literę „g”, jest ulica Grudziądzka?</i>	
PK 7	Błonia Nadwiślańskie. Tablica pamiątkowa „Koniom – Wiernym Towarzyszom – Kawalerzyści II RP”. <i>Ile odlanych w betonie odcisków końskich kopyt prowadzi do tablicy pamiątkowej?</i>	
PK 8	Budynki dawnego klasztoru Benedyktyn (1728-32) – obecnie siedziba Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu. <i>Jaki rok widnieje bezpośrednio nad wejściem do muzeum?</i>	
PK 9	Zespół zabytkowych spichlerzy. Pierwszy z nich powstał prawdopodobnie przed rokiem 1346, a w roku 1504 było ich już 14. <i>Po którym roku część ze spichlerzy zaadaptowano na cele mieszkalne?</i>	
PK 10	Kamienica mieszcząca się w zaadaptowanych pomieszczeniach dawnego spichlerza z 3 ćw. XIX wieku.	<i>dopasuj zdjęcie</i>
PK 11	Rynek z Pomnikiem Żołnierza Polskiego odsłoniętym w 1930 roku, w 10. rocznicę powrotu miasta do macierzy. <i>Kiedy pomnik został ponownie odsłonięty po tym, jak zniszczyli go hitlerowcy we wrześniu 1939 r.?</i>	
PK 12	Nietypowa ławeczka Mikołaja Kopernika, przedstawiająca go nie jako astronoma, lecz wybitnego ekonomistę. <i>Ile monet wystaje z sakiewki?</i>	
PK 13	Gotycka, trójnawowa bazylika mniejsza św. Mikołaja. Jej budowa, rozpoczęta ok. 1286 r., trwała blisko 130 lat. Wewnątrz zachowało się głównie barokowe wyposażenie oraz romańska, kamienna chrzcielnica (XIII w.).	<i>dopasuj zdjęcie</i>
PK 14	Odsłonięty w 2008 roku pomnik „Ułan i dziewczyna” – jeden z najbardziej rozpoznawalnych symboli miasta. <i>Kto wykonał jego odlew?</i>	
PK 15	Dom, w którym przyszedł na świat Czesław Szachnitowski – Honorowy Obywatel Miasta Grudziądza. <i>Jak brzmi łacińska sentencja umieszczona na tablicy pamiątkowej?</i>	
PK 16	Góra Zamkowa. Przedwojenna fotografia. <i>Ile osób przebywa na placu zabaw?</i>	
PK 17	Pozostałości zamku krzyżackiego wzniesionego pod koniec XIII w. Warownia została rozebrana przez władze pruskie na przeł. XVIII i XIX w., a pozyskane w ten sposób cegły posłużyły m.in. do budowy Twierdzy Grudziądz oraz miejskiego więzienia. <i>Jaką podwójną funkcję pełniła wschodnia ściana budynku mieszkalnego?</i>	
PK 18	Studnia zamkowa mająca pierwotnie 50 m głębokości. <i>Z ilu boków składa się obramowanie studni?</i>	
PK 19	Kamienne schody prowadzące na Górę Zamkową. Odnowiony w 2024 r. fragment muru oporowego. <i>W którym roku go wykonano?</i>	
PK 20	Miejsce, gdzie stała jedna z bram miejskich. <i>Jak się ona nazywała?</i>	
PK 21	Mural inspirowany obrazem Jana Matejki „Astronom Kopernik, czyli rozmowa z Bogiem”. <i>Kto jest autorem rysunku, którym inspirował się jeszcze autor muralu?</i>	
PK 22	Okazała, eklektyczna kamienica czynszowa z przełomu XIX i XX w., typowa dla wielkomiejskich budynków tego okresu. Od początku łączyła ona luksusowe przestrzenie mieszkalne z reprezentacyjnymi lokalami handlowymi na parterze.	<i>dopasuj zdjęcie</i>
PK 23	Tablica pamiątkowa nawiązująca do istniejącego w czasie II RP, w Grudziądzu, Centrum Wyszkołenia Żandarmerii. <i>Gdzie, poza Polską, działa jeden z fundatorów tablicy?</i>	
PK 24	Późnobarokowy kościół św. Franciszka Ksawerego oo. Jezuitów. Od 1948 r. kościołem opiekują się Księża Marianie. <i>Kto jest autorem późnobarokowego wystroju wnętrza świątyni?</i>	
PK 25	Późnobarokowy budynek d. Kolegium Jezuitów – pierwszej szkoły średniej w mieście. Od 1897 r. pełni on rolę Ratusza. <i>Kiedy dokładnie zainicjowano w Grudziądzu obchody Tysiąclecia Państwa Polskiego?</i>	

Odpowiedzi należy przesłać na e-mail: trip.poczta@onet.pl lub za pomocą formularza.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, tzw. RODO), przesyłający wyraża zgodę na publikację na liście osób, które przebyły trasę na stronie internetowej <http://dreptus.pl>